

Nieuwe criteria en terminologie ondervoeding

The European Society for Clinical Nutrition and Metabolism (ESPEN) stelt nieuwe criteria voor de definitie van ondervoeding voor. Daarnaast publiceert de organisatie een wereldwijd gedragen consensus-statement over de terminologie van ondervoeding en daaraan gerelateerde afwijkingen en condities.

In Nederland maakten we in de diëtistische diagnostiek bij ondervoeding tot nu toe onderscheid tussen cachexie, sarcopenie en wasting. In de nieuwe indeling^{1,2} is sarcopenie een apart syndroom naast ondervoeding. De term 'cachexie' is vervangen door 'ziektegerelateerde ondervoeding met inflammatie'. Wasting kan bestaan bij ziektegerelateerde ondervoeding zonder inflammatie, of bij ondervoeding zonder ziekte (zoals ouderdom en vereenzaming). Het onderscheid tussen de verschillende ondervoedingssyndromen wordt gemaakt op basis van informatie over de BMI, onbedoeld gewichtsverlies, de vetvrije massa index (VVMi), de aanwezigheid van ziekte en inflammatie (tabel 1).

Op zoek naar beste implementatie

De nieuwe definitie lijkt strenger dan de voorheen veel gebruikte definitie op basis van BMI en ongewenst gewichtsverlies. Een patiënt met een BMI > 22 wordt alleen als ondervoed bestempeld bij ongewenst gewichtsverlies in combinatie met een lage VVMi. Dat is, zeker bij overgewicht, pas in een verder gevorderd stadium van ondervoeding. Validatiestudies moeten de komende jaren aantonen of deze aanscherping terecht is, en al of niet beter

discrimineert tussen patiënten met risico op complicaties, functiebeperkingen of overlijden. De Stuurgroep Ondervoeding zal met alle partijen contact zoeken om te bespreken hoe we deze nieuwe definitie kunnen implementeren in de aanpak van ondervoeding in Nederland.

AUTEURS

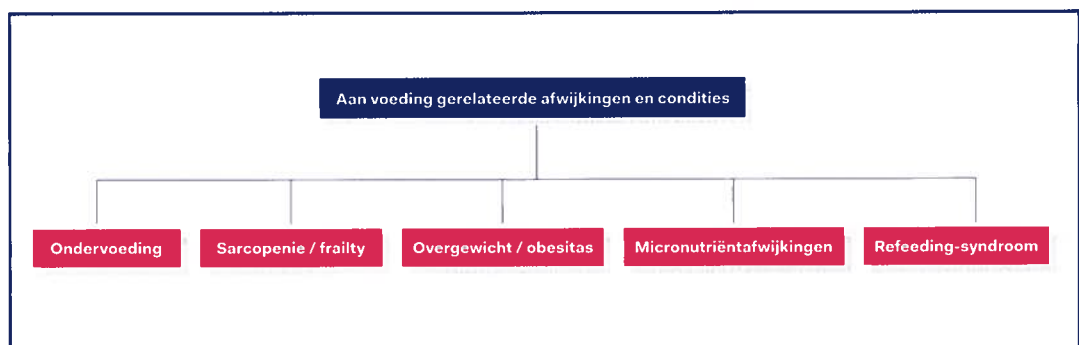
DR. MARIAN DE VAN DER SCHUEREN EN DR. IR. HINKE KRUIZENGA NAMENS DE STUURGROEP ONDERVOEDING, VUMC, HOGESCHOOL VAN ARNHEM EN NIJMEGEN EN HET NEDERLANDS TIJDSCHRIFT VOOR VOEDING EN DIËTETIEK

CONTACT

HINKEKRUIZENGA@STUURGROEPOUNDERVOEDING.NL

LITERATUUR

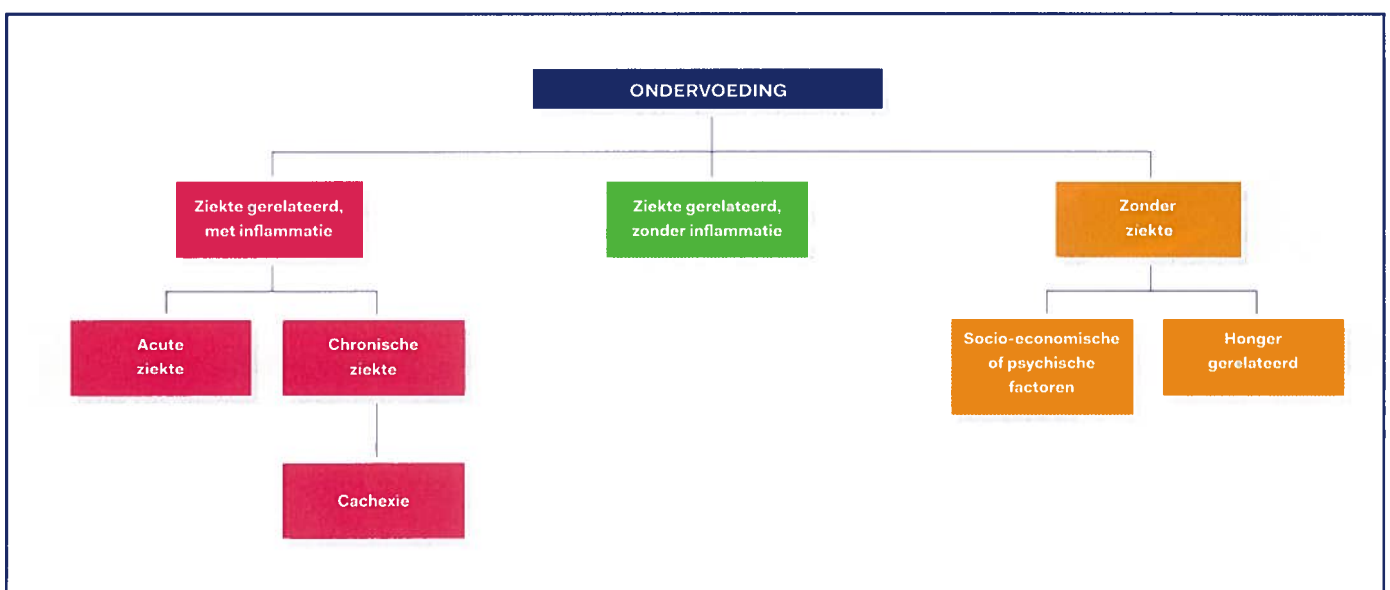
- 1 Cederholm T, Barazzoni R, Austin P, et al. Definitions and terminology of clinical nutrition: an ESPEN Consensus Statement. Clin Nutr 2016 online publicatie: <http://dx.doi.org/10.1016/j.clnu.2016.09.004>.
- 2 Cederholm T, Bosaeus I, Barazzoni R, et al. Diagnostic criteria for malnutrition – An ESPEN consensus statement. Clin Nutr 2015;34(3):335-40.

Figuur 1. Indeling van aan voeding gerelateerde afwijkingen en condities.¹

Basiscriteria ondervoeding	<ul style="list-style-type: none"> BMI <18,5 kg/m² Onbedoeld gewichtsverlies (>10% in onbepaalde tijd of >5% in laatste 3 maanden), altijd gecombineerd met: <ul style="list-style-type: none"> Een lage BMI (<20 bij leeftijd <70 jaar en <22 bij leeftijd ≥70 jaar) of Een lage VVMI (<15 bij vrouwen en <17 bij mannen). 			
	Ziektegerelateerde ondervoeding met inflammatie - Acute ziekte / trauma	Ziektegerelateerde ondervoeding - Chronische ziekte	Ziektegerelateerde ondervoeding zonder inflammatie	Ondervoeding zonder ziekte
Inflammatie	Ja CRP >50 g/l of een andere inflammatoire parameter (bijv. BSE, leucocyten)	Ja CRP 10-50 g/l	Nee	Nee
Insulineresistentie	Ja	Ja	Nee	Nee
Verminderde functionaliteit	Ja	Ja	Ja	Ja
Voorbeelden	IC-patiënten, trauma, exacerbatiefase van inflammatoire ziekte	Chronische fase van inflammatoire ziekte of oncologische ziekte	Dysfagie, ALS, ziekte van Parkinson, CVA, anorexia nervosa	Armoede, verwaarlozing, rouw

Tabel 1. Nieuwe criteria en naamgeving ondervoedingssyndromen.^{1,2}

Figuur 2. Terminologie ondervoedingssyndromen.¹